

flertalsstyre, hvor der ikke er blevet skabt tilstrækkelige garantier til sikring af mindretal og dermed plads til religiøse, kulturelle og etniske forskelligheder inden for de overordnede politiske rammer. Menneskerettigheder og udvikling af de politiske systemer i demokratisk retning indgår som i den tidligere udviklingsstrategi som et tværgående hensyn i bistanden. I udmøntningen af Partnerskab 2000 vil spørgsmålet om religionsfrihed blive inddraget i overvejelserne om den fremtidige indsats på menneskerettighedsområdet.

Danmarks bilaterale udviklingsbistand er koncentreret om for tiden 18 programsamarbejdslande og har det overordnede mål at bekæmpe fattigdom. De 18 lande er udvalgt blandt verdens fattige lande. I arbejdet med disse lande konfronteres man regelmæssigt med krænkelser af grundlæggende økonomiske, sociale, kulturelle, borgerlige og politiske rettigheder. Målet med dansk bistand er bl.a. at støtte det pågældende land i at sikre respekt for menneskerettighederne. Fra dansk side inddrager man dette hensyn i alle relevante bistandsindsatser.

At respekten for menneskerettighederne er et tværgående hensyn betyder samtidig at indsatsen afhænger af situationen i det enkelte programsamarbejdsland. For at sikre, at de konkrete bistandsindsatser slår bro mellem de internationale menneskerettighedsstandarder og de enkelte landes meget forskellige forhold, tages der udgangspunkt i lokale forhold og i en dialog med modtagerlandet. I flere af Danmarks samarbejdslande lever forskellige trosretninger side om side, og der hersker i en række af disse lande traditioner for fredelig sameksistens og gensidig respekt mellem trosretningerne. I visse lande er der dog eksempler på diskrimination og forfølgelse af religiøse grupper. I sådanne sager vil man fra dansk side kunne anvende forskellige instrumenter for at bidrage til at løse problemet, både bilateralt og multilateralt.

Den konkrete menneskerettighedsbistand på dette område administreres for en stor dels vedkommende via den decentrale bevillingskompetence, dvs. at den enkelte ambassade får mulighed for at støtte projekter på området for menneskerettigheder og demokratisering i overensstemmelse med lokale behov.

I forbindelse med Danmarks støtte til oprindelige folk ydes støtte til aktiviteter, hvis formål er at bidrage til at bevare oprindelige folks kulturelle særkender, herunder traditionelle religio-

ner eksempelvis i Brasilien, Colombia og Filippinerne.

Lande, der ikke er programsamarbejdslande, kan i visse tilfælde modtage støtte, hvis landet befinder sig i en særlig overgangssituation. Midlertidig overgangsbistand ydes til udviklingslande, der gennemgår en voldsom omstillings- eller genopbygningsfase, f.eks. efter en væbnet konflikt. En stor del af overgangsbistanden ydes for at støtte forsoningsbestræbelser og gensidig respekt mellem befolkningsgrupper, eksempelvis mellem forskellige religiøse grupper.

Andre eksempler kan findes på Balkan. Tilsvarende i Mellemøsten, hvor man fra dansk side støtter den såkaldte Louisiana-proces. Målet med Louisiana-processen er at bidrage til, gennem mellemfolkelige kontakter og en mellemfolkelig dialog, at bygge bro over forståelseskløften mellem arabere og israelere for derigennem at fremme fredsprocessen. Fra dansk side støtter man Louisiana-processen ud fra den opfattelse, at støtte til forståelse mellem befolkningsgrupper og religioner, og støtte til forsoning og fred i Mellemøsten også er til nytte for en bredere økonomisk og social udvikling, der kommer ikke mindst de svageste til gavn. Louisiana-processens aktiviteter afspejler et bredt udviklingspolitisk formål, hvorunder også hører fred, demokrati og menneskerettigheder.

Ved siden af de konkrete indsatser står menneskerettighederne tillige fast på dagsordenen på møderne mellem Danmark og samarbejdslandet. De drøftes således i forbindelse med årsforhandlingerne, hvor det konkrete samarbejde mellem Danmark og det enkelte samarbejdsland fastlægges, og ved tilrettelæggelse af bistandsprogrammer og -projekter samt ved udarbejdelse af landestrategier. Her evalueres tillige situationen på menneskerettighedsområdet, herunder også religionsfriheden.

Udover de bilaterale drøftelser dækker Danmarks udviklingspolitiske menneskerettighedsindsats tillige det flersidige (multilaterale) samarbejde, i f.eks. FN, EU eller OECD/DAC.

Det er en grundtanke i Partnerskab 2000, at vore partnerskaber med udviklingslandene skal styrke partnerlandenes evne til og mulighed for selv at skabe en bæredygtig udviklingsproces. Partnerskaberne skal baseres på realistiske aftaler om fælles visioner, fælles målsætninger og gensidige forpligtelser og med en respekt for de forskellige udgangspunkter, også når det gælder værdigrundlag. Samtidig forpligter partnerskabet, idet alle parter må leve op til de forpligtel-